

III. MELLÉKLET

A nemzeti támogatási program végrehajtásával kapcsolatos jelentéstétel

Pénzügyi év: 2022		
Az értesítés kelte: 2023.03.01.	Felülvizsgálat száma: 4	Tagállam: Magyarország (HU)

A. Átfogó értékelés:

A nemzeti támogatási program támogatásai a 2022. pénzügyi évben elősegítették a magyar szőlő-bor szektor versenyképességének javítását. Ahogy azt a támogatási programunkban is jeleztük, a versenyképességünket alapvetően a minőségi alapanyagot adó, és gazdaságosabban művelhető ültetvények számának növelése jelenti.

A versenyképességünk javulását alátámasztja, hogy az elmúlt időszakban sikerült exportpiacainkat értékben és mennyiségben is növelni, míg a borimport értéke és mennyisége nem változott.

A 2022. pénzügyi évben a támogatások több mint 60%-a (61,4%) a termelés szerkezetének megújítását szolgálta a szőlő szerkezetátalakítás és -átállítás intézkedésen keresztül. A keret közel harmada (30,1%) szolgálta a borászati beruházások megvalósulását. Emellett a melléktermékek ellenőrzés melletti kivonására 6,5%-át, míg a borászati termékek belpiaci tájékoztató kampányára 1,4%-ot, külpiaci promóciójára 0,7%-át fordítottuk.

Magyarország a számára előirányzott keretet közel 91,3%-ban felhasználta. A felhasználás hatékonyságát csökkentette, hogy a korábbinál jóval kevesebb termelő végezte el a szerkezetátalakítás és -átállítás intézkedést, valamint az is, hogy a koronavírus járvány hatására sok borászat elhalasztotta, illetve törölte a korábban tervezett, s támogatást elnyert beruházásait.

B. A javasolt intézkedések végrehajtásának feltételei és eredményei

(1a) Tájékoztató és promóciós intézkedések a tagállamokban az 1308/2013/EU rendelet 45. cikke (1) bekezdésének a) pontjával összhangban:

A végrehajtás feltételei:

Az intézkedés során az alábbi intézkedések támogathatóak:

- tájékoztató kampány a bor felelősségteljes módon történő fogyasztásával összefüggésben;
- az eredetmegjelölésekre és a földrajzi jelzésekre vonatkozó uniós rendszerekkel kapcsolatos tájékoztatás.

A kedvezményezettek programjavaslataikban vállalják az érintett termékek származásának feltüntetésére vonatkozó előírásoknak való megfelelést, ami az ellenőrzések alapját képezi, és biztosítja a végrehajtás során szükséges tudatosságot.

Az eddigi beszámolók és elszámolások alapján a táblázatban összefoglalt eredményekről tudunk beszámolni.

A programok során a 2022. pénzügyi évben végrehajtott intézkedéseket a 654. számú ISAMM jelentés foglalja össze.

Eredmények:

Kedvezményezettek száma (db)	Célpiacok	A programok összköltsége (eEUR)	Uniós támogatás összege (eEUR)
8	Csehország, Lengyelország, Magyarország, Németország, Románia	721 721,28	360 860,64

A támogatás igénylésével kapcsolatos egyéb feltételeket az Európai Unió területén történő borpromóció támogatásáról szóló 2/2020. (II. 28.) AM rendelet szabályozza.

A támogatási programban meghatározott célok megvalósítása:

A programmal kapcsolatban a támogatás megkezdése utáni 5. évre tettek vállalásokat a kedvezményezettek. Mivel a program negyedik éve fut, ezért az ezzel kapcsolatos eredményeket még nem ismertetjük.

Állami támogatás:

Nem volt

(1b) Tájékoztató és promóciós intézkedések a harmadik országokban az 1308/2013/EU rendelet 45. cikke (1) bekezdésének b) pontjával összhangban:

A végrehajtás feltételei:

Az intézkedés során az alábbi intézkedések támogathatóak:

- PR-tevékenységek, promóciós és reklámtévékenységek különösen a közösségi termékek előnyeinek kiemelésével, főként a minőség, az élelmiszer-biztonság és a környezetbarát jelleg tekintetében;
- nemzetközi jelentőségű eseményeken, vásárokon, kiállításokon való részvétel;
- tájékoztató kampányok különösen az eredetmegjelölésekre, a földrajzi jelzésekre és a biotermelésre vonatkozó közösségi rendszerekre vonatkozóan;
- új piacok felmérése a piacbővítés érdekében;
- a tájékoztató és promóciós intézkedések eredményeit felmérő tanulmányok.

A tájékoztató és promóciós tevékenységek oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel vagy földrajzi jelzéssel rendelkező vagy a borszőlő fajtájának jelzésével ellátott borászati termékekhez kapcsolódnak. A kedvezményezettek programjavaslataikban vállalják az érintett termékek származásának feltüntetésére vonatkozó előírásoknak való megfelelést, ami az ellenőrzések alapját képezi, és biztosítja a végrehajtás során szükséges tudatosságot.

Az eddigi beszámolók és elszámolások alapján a táblázatban összefoglalt eredményekről tudunk beszámolni.

A programok során a 2022. pénzügyi évben végrehajtott intézkedéseket a 654. számú ISAMM jelentés foglalja össze.

A támogatás igénylésével kapcsolatos egyéb feltételeket a harmadik országokban történő borpromóció támogatásáról szóló 3/2020. (II. 28.) AM rendelet szabályozza.

Eredmények:

Kedvezményezettek száma (db)	Célpiacok	A programok összköltsége (eEUR)	Uniós támogatás összege (eEUR)
6	Amerikai Egyesült Államok, Egyesült Királyság, Japán, Kanada, Kínai Népköztársaság, Oroszországi Föderáció, Svájc, Szingapúr	342 203,48	171 101,74

A támogatási programban meghatározott célok megvalósítása:

A programmal kapcsolatban a támogatás megkezdése utáni 5. évre tettek vállalásokat a kedvezményezettek. Mivel a program harmadik éve fut, ezért az ezzel kapcsolatos eredményeket még nem ismertetjük.

Állami támogatás:

Nem volt

(2a) Szőlőültetvények szerkezetátalakítása és átállítása az 1308/2013/EU rendelet 46. cikke (3) bekezdésének a), b) és d) pontjával összhangban:

A végrehajtás feltételei:

1. A támogatott tevékenységek:
 - a. fajtaváltás, ideértve az átoltással történő fajtaváltást is,
 - b. a szőlőültetvények áttelepítése,
 - c. ültetvény támrendszerének korszerűsítése
2. A támogatás igényléséhez szerkezetátalakítási tervet, illetve ennek megfelelő egyéni tervet kellett készíteni.
3. A támogatási minden esetben átalányösszeg volt, amelyet az átalányösszegek igazolására független szervezet által készített igazoló dokumentum támaszt alá.
4. A kifizető ügynökség elsőként a beérkező egyéni terveket bírálta el a beérkezés sorrendjében.

A támogatás igénylésével kapcsolatos egyéb feltételeket a szőlőültetvények szerkezetátalakításához és átállításához igényelhető támogatásról szóló 57/2020. (XI. 13.) AM rendelet tartalmazza.

Eredmények:

Tevékenység megnevezése	Kifizetett kérelmek száma	Támogatásban részesített terület nagyság (ha)	Kifizetett támogatás összege (euró)	Átlagos összeg EUR/ha
Fajtaváltás	1 084	1 162,18	13 292 074	11 437
Ültetvény áttelepítése	155	189,57	2 229 034	11 758

Ültetvény támrendszerének létesítése	-	-	-	-
Ültetvény támrendszerének korszerűsítése	12	20,04	112 907	5634
Összesen:	1 251	1 371,80	15 634 015	11 397

Az intézkedés keretében 1600 egyéni terv beérkezésére és évente 2000 hektár szőlőterület megújulásával számoltunk a Nemzeti Támogatási Programban. A meghatározott célokat – az elsősorban a COVID járvány hatására a szőlőtermelők gyengébb gazdasági képessége miatt – nem tudtuk teljesíteni.

6) Beruházások az 1308/2013/EU rendelet 50. cikkével összhangban:

A végrehajtás feltételei:

1. Támogatás olyan, 2020. január 1-jét követően első alkalommal üzembe helyezett borászati gép, technológiai berendezés beszerzéséhez nyújtható,
 - a) amely a borászati üzem szőlőfeldolgozó, borkészítési vagy -palackozási kapacitásának növekedésével vagy a piaci igényekhez való alkalmazkodáson keresztül hozzájárul a kérelmező versenyképességének növeléséhez, és
 - b) amelynek célja a 1308/2013/EU parlamenti és tanácsi rendelet 50. cikkében meghatározott termékek előállítására vagy forgalmazásra történő előkészítése.
2. A kérelmek benyújtásának ideje a 2021. pénzügyi évben:
 - a) a 2020. évben november 2. és november 22. között és november 30. és december 21. között,
 - b) a 2021. évben április 1. és április 20. között.
3. Egy kérelmező részére nyújtható támogatási összeg benyújtási időszakonként legfeljebb 100 millió Ft lehet.

A támogatás igénylésével kapcsolatos egyéb feltételeket az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból a borászati gépek, technológiai berendezések beszerzéséhez igényelhető támogatásról szóló 53/2020. (X. 27.) AM rendelet szabályozza.

Eredmények:

	2022. pénzügyi év
Kifizetett kérelmek száma (db)	177
Kifizetett támogatás összege (euró)	7 658 486
A támogatott beruházások értéke (euró)	15 747 631
Átlagos támogatás értéke (euró/db)	43 268

Meghatározott célok számszerűsítve: A Nemzeti Programban a borászati kapacitások modernizációjának keretében évi 133 kérelem támogatására számítottunk, átlagosan 70 ezer eurós értékben. A kifizetett kérelmek száma a vállalás felett alakult, azonban a támogatott beruházások átlagos értéke elmaradt a várakozásoktól.

Állami támogatás: nem volt

(8) Melléktermék-lepárlás az 1308/2013/EU rendelet 52. cikkével összhangban

A végrehajtás főbb feltételei:

1. A támogatást csak a Magyar Államkincstár által a 70/2012. VM rendelet 11. § (1) bekezdése szerint bejelentést tevő lepárlóüzem igényelhetette, amely borászati melléktermékből ipari célú nyers alkoholt állít elő.
2. Támogatás a 70/2012. VM rendelet 9-10. §-ai szerint átvett borászati melléktermékekből, illetve a 70/2012. VM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján leadott borból (a továbbiakban: bor) lepárlással előállított ipari célú nyers alkohol mennyisége alapján volt igényelhető.
3. Nem lehetett igényelni támogatást azon alkoholmennyiség után, amely meghaladja azoknak az adott borpiaci évben termelt borok alkoholtartalmának 10 százalékát, amelyek termelése során keletkezett melléktermékek, illetve borok támogatott lepárlás útján kerülnek megsemmisítésre.
4. A lepárlóüzem havonta legfeljebb egy alkalommal benyújtott, egy időszakra vonatkozó támogatási kérelem alapján volt jogosult támogatásra.
5. Egy támogatási kérelemnek legalább egy teljes naptári hónap alatt előállított ipari célú nyers alkohol mennyiségre kellett vonatkoznia.
6. A támogatási kérelem benyújtásának legkorábbi időpontja az adott borpiaci év október 5-e, legkésőbbi időpontja pedig ugyanazon borpiaci év augusztus 30-a volt.
7. Az Magyar Államkincstár a támogatási kérelmeket a beérkezés sorrendjében bírálta el.

A végrehajtás egyéb feltételeit a szőlőfeldolgozás és a borkészítés során keletkező melléktermékek kivonásáról és támogatással történő lepárlásáról szóló 70/2012. (VII. 16.) VM rendelet tartalmazza.

Eredmények:

A 2021-es pénzügyi évre vonatkozó főbb értékek, mennyiségek a következők:

Tevékenység megnevezése	A kivont melléktermék mennyisége (tonna, illetve hl)	Az előállított ipari célú nyers alkohol mennyisége (hektoliterfok)	A kifizetett támogatás összege (euró)
Szőlőtörköly	40 014	1 178 304	1 296 135
Borseprő	86665	696 226	348 113
Bor	0	0	0
Összesen:	126 679	1 874 530	1 644 248

A támogatás mértéke:

- Szőlőtörkölyből lepárolt nyersalkohol esetén: 1,1 EUR/%vol./hl;
- Borseprőből lepárolt nyersalkohol esetén: 0,5 EUR/%vol./hl.

A támogatási programban meghatározott célok megvalósítása:

Magyarországon a program alapján évente – a szőlőtermesztés mennyiségének függvényében – 20-32 ezer tonna szőlőtörköly, illetve 50 000-150 000 hektoliter borseprő lepárlás útján történő megsemmisítéséről kell gondoskodni. Ezt a 2022-es évben a szőlőtörköly esetében túlteljesítettük, míg a borseprő esetében teljesítettük.

C. Következtetések (és adott esetben a tervezett módosítások)

A szőlő-bor nemzeti támogatási program hatékonyabb végrehajtásával kapcsolatos észrevételeinket a korábbi támogatási program eddigi évei során folyamatosan közöltük a Bizottsággal, amely azokat el is fogadta.

Az elmúlt évek tapasztalatai azt bizonyítják, hogy folytatni kell az ültetvények korszerűsítését, mert versenyképességünkre ez az intézkedés van leginkább hatással.

Célunk, hogy a jövőbeni forrásainkat a szőlőültetvények szerkezetátalakítási és szerkezetátállási program mellett más területekre, így a beruházás és a promóció területeire is összpontosítsuk, így elősegítve a minőségi borkészítést és a késztermékek értékesítését.